

DON MANEL MILÀ Y FONTANALS

Don Manel Milà y Fontanals fou lo president del primer consistori dels Jochs Florals, en 1859, y el seu discurs presidencial dona ben bé á co-neixe el sentiment y origen d'aquella restauració y de tot el renaixement catalanista que s'en ha seguit. Aquell discurs es un elogi, fet ab sobrietat veritablement catalana, de la nostra llengua; y ens demostra que l'amor á n'ella fou el que uní á la generació intel·lectual d'aquell temps per escometre una restauració que més tart ha trascendit á tota la vida catalana.

Cal fixarse en la amorosa preocupació cuasi exclusiva, de tots els catalanistas de llavors, envers la mare llengua tant temps arreconada; com si presentissen que tota creació començant per el Verb, la creació de la nova Catalunya havia de començar per la llengua catalana qu'es el verb de la nostra personalitat.

Axis els primers catalanistas foren els poetas y escriptors, y el primer impuls de renaixement la restauració de la històrica festa literaria. En feren primer president á n'en Milà perque, ademés de participar d'aquell amor comú, era indubtablement el major literat de Catalunya. Y d'aquest modo restá ben definit el caràcter d'aquella empremta primera: per la naturalesa de la festa, per l'home

posat al cap de munt d'ella, y per lo que aquest digué al inaugurarla.

Però tota aquella generació intel·lectual prou presentia lo que n'havia de venir de aquella obra que la vulgaritat calificava d'entreteniment literari: axis s'explica aquella protesta d'espanyolisme qu'en Milà se cregué en el cas de fer al cap d'avall del seu discurs presidencial al referirse á «si algú volgués veurer en aquest sentiment (el d'amor á la llengua) perills y discordias, ó una disminució d'amor á la patria comuna».

La figura d'en Milà resta donchs inseparable de la festa dels Jochs Florals y de la consideració de la seva gran transcendencia: perque ella simbolisa la generació dels que aymaren; dels que, aymant, fonamentaren; dels que, fonamentant, prevejeran.

JOAN MARAGALL.

PENSAMENT

CAL veure la festa de nostres Jochs Florals sobre tot á Llotja, ahont s'hostatjan á l'hora la *Bolsa* y l'Academia y Escola de Bellas-Arts. Perque, aquell, es el palau simbòlich del doble caràcter d'aquest poble, y aquella festa, la més eloqüent protesta contra l'aturdiment d'aquells forasters que, quan volen alabarnos, no'ns saben calificar sinó d'*industriosos*, oblidant que las regions d'hont ells procedeixen no poden pas envanirse d'esser més artistas que la nostra, ja que, ni pe'l nombre en relació ó per la calitat efectiva dels seus autors, ni per l'originalitat ó novetat de tendencias en arts y altrás manifestacions del pensament, nos portan cap ventatja, quan no van, com ben sovint, derre-ra nostre en el concert intel·lectual d'Europa.

Marcís Oller

Ex-President.